Nro 260.
D. 1. Listopada.
WTOREK.
ROK 1825.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Założenie Instytutu Głuchoniemych w Warszawie 1817.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Postanowieniem JO. Xięcia Namiestnika Król: z dnia 18 Października r: b: mianowany Prezesem Trybunału Cywil: Wtwa *Krakowskiego* WJP. Jan *Trzetrzewiński* b: Prokurator przy Sądzie Kryminalnym Woiewództw *Krakowskiego* i *Sandomierskiego*.

Jeszcze mnóstwo osób wszelkiego stanu, odwiedza wystawę *sztuk pięknych* i *płodów przemysłu kraiowego*. Onegdaj mimo słoty, Sale przez cały dzień były natłoczone. Gdy w Pałacu *Kazimierowskim* znawcy zastanawiaią się nad pięknościami Obrazów i cieszą się z olbrzymiego postępu Uczniów; niemniej w Salach *Ratusza* obecni uwielbiaią tyle płodów służących do wygody, ozdoby, ulepszenia rękodzieł i t: p: dziwiąc się iż to wszystko w tak krótkim czasie w kraiu naszym wzniosło się, udoskonaliło i powiększyło powszechne użytki. Pobyt ciekawych uprzyiemnia *Muzyka*, gdyż na kilku rzadkiej piękności instrumentach, *Artyści* i *Amatorowie*, chcąc doświadczać tychże w Stolicy robionych, graią *fantazje* mogące zdobić Koncerta *Wirtuozów*. Na wystawie płodów przemysłu przybyły następuiące przedmioty. *Pozytywka* w stoliku, roboty A. *Spiechowskiego*. *Włóczka* kolorowa, tudzież *Przędza* wełniana z fabryki Marymontckiej *Kocha*. *Rum* i *Cyder* z fabryki w *Czabinie*. Wyroby z *Piór* J. *Reszke*. *Sukno* z fabryki Gol: *Martwiga*. *Kołowrotek* misternej roboty przez Tokarza *Rejterowa*. *Sukno* z fabryki *Wejchertowej*. *Pół atłasek wełniany*, *Czerkasy* i *Trykoty* z fabr: *Rittericha*. Nader użyteczne produkta z fabryki *Lipkowskiej* W. *Paschalisa*, iako to: *Konopie* międlone za pomocą machiny, też konopie wyczesane na machinie wynalazku L. *Bernharda*, *Len* z gruntów *Lipkowskich*, *Przędza lniana*, *Nici* do Pończoch. *Przędza* bawełniana niebielona. *Tkanki*, *Nankin*, *Szkarpetki*, *Pończochy* i t: p: *Sukno* granatowe z fabryki *Harrera* w *Sieradzu*, wełna do tego sukna iest użytą z owczarni JW. Radcy Stanu *Sumińskiego*. Wyroby z *Pilśni* fabryki *Toppela*. *Len surowy* z dóbr Hra: *Zabiełły* w Woiewó: August: *Pończochy* z fabryki *Kampradta*. *Komoda* graiąca w kształcie wazona, roboty Józ: *Dębskiego*. *Rękawiczki Damskie* ze skórek wyprawy Kar: *Nidet*. *Guziczki* niciane roboty M, *Dziembowskiej* mieszkaiącej przy ulicy Freta N. 275. *Buciki*, *Galosze*, *Pantofelki* i *Trzewiki Damskie* z fabryki Daniela *Humla*. Nowe *Gancarskie naczynia sztuczno kamienne* z fabryki *Radzieiowickiej* JW. Hra: Józ: *Krasińskiego*. *Gremple* z drutu kraiowego i zagranicznego. *Walce* żelazne do machin przędzalnych. Rozmaite *Brzytwy*, *Nożyczki*, *Scyzoryki* w pięknych i rozmaitych okładkach, tudzież *Noże*, *Widelce*, *Sztucce*, *Kleszczyki* z fabryki Samuela *Gerlacha* będącej w gmachu po *Benońskim*. *Kredki* kolorowe do rysowania, nader dokładne i użyteczne, z fabryki *Warszawskiej* (na

które iest patent swobody, i których każdego czasu nabyć można w handlu *Dal Trozza* przy ulicy Senatorskiej). *Agraf brylantowy* wartości dukatów 220, z fabryki *Nejbauera*. *Medale żelazne*, pozłocone przez J. *Truwo* z bronzowni *Norblina* i *Gregoara*. *Lampy Argandzkie* pozłacane z fabryki *Witona*. Rozmaite *Skóry* wyprawione w garbarni Augusta *Schnirstejma* w *Radomiu*. *Kapelusze* Damskie *Peleryny*, *Bandaże* e.t.c. z fabryki Fryde: *Magdalińskiego*. Równie ozdobny iak przyiemne tony wydaiący instrument muzyczny zwany *Melodikordjon*, dostarczony przez PP. *Brunera* i *Bucholca*, cena iego 300 dukatów. *Pantaljon* zwany *Żyraf* roboty *Bucholca*. *Gremple* roboty *Lechmana*. *Koszyk* srebrny filgranowej roboty *Szwarca*. *Zegar* bronzowy wyobrażaiący czas, i Zegar stołowy, roboty *Gugenmusa*.

We wsi *Swilczy* w Cyrkule *Rzeszowskim*, wypłukane zostały w głębokości ziemi, do 12 sążni przez spadek strumienia wydrążonej, kości *Mamuta*, z których *ząb* dobrze zachowany i *piszczel* oddane są do tutejszego Gabinetu Towarzystwa Król: Przyiacioł nauk.

Niedawno pewny z tutejszych mieszkańców, odebrał z Zagranicy przypadaiącą na niego *sukcesją*, która w gotowiznie przysłaną została na ręce iednego z domów handlowych. Po odtrąceniu *portorji*, reszty sukcessji zostało złotych 11 i groszy 12.

Na 2 tomy oryginalnych Komedji *Alexandra Hr: Fredra*, maiących wyjść z druku we *Lwowie* (o czem iuż było doniesionem), przyjmuie się także prenumerata po zło: 18 w Księgarni *Glücksberga*.

Artykuł nadesłany.—Przyiemnem zapewne będzie osobom hodowaniem owiec trudniącym się, ieżeli przez pismo publiczne, uwagę ich zwracam, na sposób bardzo skuteczny, którego Lekarz nadwórny Doktor *Bergmann* w *Celle* (w Hanowerskiem) z własnego doświadczenia do uleczenia *zawrotu* (Drehkrankheit der Szhaafe) używa. ,,Skoro u *Owcy*, lub *Jagnięcia* wiadome znaki *choroby zawrotnej* pokazuią się, wciera im w powierzchnią wewnętrzną nosa, 3 razy na dzień nieco maści *merkurjalnej czarnej* (Unguentum hydrargyri cinereum) a takowe wcieranie przez dni kilka kontynuie.“ —Dr. *Sehoenfech* w *Kaliszu*.

JP. *Werthejm* Kollektor Loterji Klassycznej Królestwa Polskiego, który iuż tyle okazał dowodów dobrego charakteru przy pomyłkach lub opóźnieniu wielu osób graiących w Loterją, szczególniej w wypłacie 2000 złp: o czem Publiczności iuż wiadomo, zyskał sobie nowe zobowiązanie pewnej osoby z prowincji o mil 20 odległej od Stolicy, u niego los trzymaiącej, który lubo iuż w 8 godzin po odciągnieniu 3ciej Klassy podanym mu został, przecież wygraną kwotę akuratnie wypłacił. M.G.

w *Chełmie* dnia 20 Wrześ:, odbyły się dwie nader rzadkie Religijne uroczystości; tego dnia została installowaną *Kapituła*, i przeniesienie Obrazu N. MARJI, z Kaplicy XX. *Bazyljanów* do *Katedry*. Obraz rzeczony przez *Włodzimierza* W· razem z *Częstocho wskim* teraz, pierwiastkowo zaś *Bełzkim*, wywieziony z *Carogrodu*, i darowany ziemi *chełmskiej*, w katedrze *ruskiej* przetrwał różne wieków i przypadków koleie i aż do naszego dochował się czasu, ciągle pocieszaiąc biednych rozmaitemi trapionych dolegliwościami. Gdy w roku 1802 wzmiankowany Dom boży pożarem spustoszony i nadwerężony został, umieszczano go w klasztorze, gdzie aż dotąd przebywał dla tego, że starania o naprawę i odnowienie *katedry*, za zeszłego rządu czynione, nie wzięły skutku. Dzięki niech będą *Opatrzności!* Wznosi się ona teraz nad miastem

kosztem oyczystego rządu, ile czasowe pozwoliły okoliczności do pierwszej zwrócona ozdoby. Wypadało zatem i iej skarb najdroższy w odwiecznem złożyć miejscu. Tem się zaiął w dniu pomienionym JW. *Ciechanowski Biskup Chełmski, Senator Królestwa Polskiego.* Tłum Ludu ieszcze w Wilją napełniał nietylko kaplicę i katedrę, lecz i całą powierzchnią góry zajmował i tak wieczornemu iak nocnemu był przytomny nabożeństwu.

Dziennika Warszawskiego N.6 iutro wieczorem w Księgarni Józefa *Pukszty* przy ulicy St: Jańskiej naprzeciwko Fary, prenumeratorowie odebrać mogą. Znajduią się w nim następuiące przedmioty: 1) Jaki wpływ prawodawstwo Rzymskie na prawodastwo Polskie i Litewskie mieć mogło? rozprawa *Alexandra Mickiewicza* (*dokończenie*). 2) O naukach daiących poznawać zródła historyczne. 3) List *Miklaszewskiego* do Redakcji. 4) Do przyszłej kochanki, wiersz *Łukasza Czarnoskiego*. 5) O Archipelagu *Jana Potockiego* na morzu żółtem między Chinami i Koreą odkrytym w r. 1824 przez *Juljana Klaprata*. 6) O wojnie Szwedzkiej w *Polszcze* za Augusta II, rękopism *Mateusza Nielubowicza*. Do tego Nru dodana iest tablica wyobrażaiąca niektóre hieroglify Egipskie, dla uzupełnienia znajduiącej się wiadomości o wynalezieniu klucza hieroglificznego. Tudzież dodana iest mappa *Archipelagu* nazwanego imieniem *Jana Hrabi Potockiego*. Redakcja *Dzie: Warsz:* powtórzyła swoie ogłoszenie, że Prenumerata na to pismo przyjmuie się w *Warszawie iedynie* w Księgarni Józefa *Pukszty* przy ulicy Sto Jańskiej naprzeciwko *Fary*, a na *Prowincji* iak zwykle przyjmuie się po wszystkich pocztamtach.—

ROZMAITOŚCI.

Dnia 21 *Lipca* r. b. o godzinie 9 wieczór, słyszano w mieście *Pawłowsku*, w Guberni *Woroneżskiej*, huk podziemny podobny do armatnego wystrzału, któremu towarzyszyło mocne wstrzęśnienie ziemi w kierunku od południowego wschodu do północnego zachodu; wiele osób siedzących lub stoiących pod ów czas uczuło poruszenie, inne zaś śpiące pod otwartem niebem, mimowolnie powstały; w wielu domach trzęsły się z łoskotem naczynia. — Dwór *Austrjacki* na 7 tygodni przywdział żałobę po N. Królu *Bawarskim*. — Nawet nieprzychylne *Grekom* pisma, zapewniaią że trudno aby *Turcy* zdobyli *Misolongją*, już 3 szturmy dzielnie odparli *Grecy*. Powstanie na wyspie *Kandji* zniszczyło wiele planów tureckich w prowadzeniu terazniejszej wojny. Szczególniej odznaczyli się *Grecy* odwagą d. 31 *Sierpnia*, tak silnie odparli nieprzyiaciela że *Muzułmanie* przeięci trwogą uciekali zostawuiąc nawet broń swoią. Nietylko strzelano z armat i z ręcznej broni, lecz rzucano drzewem, kamieniami itp. — Donoszą z *Hiszpanji* że przełożeni różnych *Klasztorów* otrzymali rozkaz aby zebrali się w *Madrycie*, a to dla ogólnej narady względem nowego urządzenia tychże Klasztorów. — Gdy Pani *Kochran* iechała z *Lima* do *Kalao*, złodziej zbliżył się do niej i żądał pieniędzy, a chociaż iej służący był dobrze uzbroiony, iego krew *Peruańska* tak się w nim ścięła trwogą, że iuż miał zdradzić swoią panią, gdy ta wyrwała mu pistolet z ręku i położyła trupem złodzieia. — Między doniesieniami iednej z gazet wychodzących w *Ameryce Półn:* było niedawno umieszczono, że szuka służby Człowiek maiący lat 27, który razem obowiązuie się być: *Strzelcem, Kamerdynerem, Kucharzem, Stangretem, Cyrulikiem, Pisarzem* i *Krawcem*, a iego *Żona* maiąca lat 24, *Garderobianą, Pasztetniczką, Piastunką, Praczką, Szwaczką, Sza-*

farką i robić najmodniejsze stroie. Jednak mimo tylu zalet, nie znaleźli służby.

O zgonie Xcia *Józefa Karignan* (we Francji) taka iest wiadomość, iż iechał on karetą w swych dobrach; gdy poiazd stanął przed Pałacem, Lokaj otworzył drzwiczki dla wysadzenia swego Pana, lecz ten iuż był bez duszy. — w Portach *Francuzkich* ładuią różnemi towarami 17 okrętów które wkrótce wypłyną do *Hajty*.—Gazety *Angielskie* donoszą że teraz w *Londynie* w wydziale spraw zagranicznych panuie nadzwyczajna czynność; wysłano gońców do *Paryża*, *Hagi* i innych dworów. — Słychać że *Cesarz Marokański* (w Afryce) rozkazał wymordować wszystkich mieszkańców miasta *Mekinez* nieprzepuszczaiąc nawet dzieciom! a to z przyczyny że w temże mieście bunt wybuchnął. —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Radziwił Michał Xże z G. Wołyńskiej. — Woroniecki Antoni Xże. — Poletyło Hrabia z Lubelskiego. — Potocka Kanstan: Hrabini z G. Podolskiej. — Podoski Hrabia z Rusinowa. — Szyrma Michał Oby: z Łowicza. — Mieszkowski Oby: z Białegostoku. — Komirowski Konstanty z Łukowa. — Nejmark Leopold Oby: z Łomży. — Pijchta Adwokat z Płocka. — Dunin Antoni Referendarz Stanu z Kalisza. — Rekner Teofil Oby: z Wierzchowisk. — Kochanowski Dyr: Lot. z Ostrołęckiego. — Obermeier Józef Oby. z Płocka.

DONIESIENIA.

Do handlu Józefowicza nadszedł dzisiejszego dnia świeży transport Winogron Astrachańskich. Chustki merynosowe i tulskie, Tabakierki srebrne, przy ulicy Senatorskiej w domu Karolego.

☞ Tabakierka złota w paski, na wierzchu wśrodku owalik mały mat, naktórym litery M. X. R. zgubiona została w dniu 30 Października na Krakow; Przedmie:. Poczciwy znalazca za oddaniem do Drukarni Kurjera, odbierze nadgrody 10 talarów czyli złp:60.

Posessja składaiąca się z domu od frontu, szop i podwórza, pod Nr 2088 przy ulicy Jnflandzkiej. Tudzież plac na skład drzewa pod Nr 2525 Lit: A. przy ulicy Rybaki są do sprzedania, o warunkach kupna i sprzedaży pod Nr 1846 przy ulicy Zakroczymskiej dowiedzieć się można.

Donoszę Szanownej Publiczności, iż wskutek prawnego zaięcia, w dniu 8. b. m. i r. o godzinie 10 zrana w Mieście Mogielnicy, w Kancelarji Burmistrza przez publiczną licytacją wydzierżawiać będę dom pod Nr 101 sytuowanej, ze wszelkiemi zabudowaniami, dotąd w posiadaniu Rejkowskich Małżonków będący, w 3ch letnią ciągłą Posessja od dnia 1go Stycznia 1826 r. zaczynać się maiącą. Licytacja zacznie się od summy złp: 50. O warunkach licytacji każdego czasu w Kancelarji podpisanego Komornika w Mieście Górze dowiedzieć się można. — Magielnica d. 26 Paździe: 1825 r.

Michał Krassowski K. S. P. G.

Do Handlu Rossyjskiego w domu Petyskusa, nadszedł transport z Moskwy Winogron Astrahańskich, Herbaty w rożnych gatunkach, Grochu zielonego i Papieru drukowego. w Tymże handlu sprzedaie się Kawjor.

Uwiadamia się Publiczność, iż w kontynuacji Licytacji Medalów Miedzianych w Warszawie pod Nr 317 w Rynku Nowego Miasta odbywanej, rozpocznie się przedaż dnia 4 Listopada r.b. Medalów miedzianych, obcych i Greckich w dużych sztukach i codziennie od godziny 2 z południa kontynuowaną będzie, i obok tej i inne przedmioty, iako to: Obrazy, Jnstrumenta fizyczne, Rzeźby etc. sprzedawane będą. St: *Modzelewski*, k.

Osoba płci żeńskiej, Wdowa. bezdzietna, w wieku średnim, usposobiona do zarządzenia Gospodarstwem przy znacznym domu, życzy sobie w takież wejść obowiązki; dowiedzieć się o niej można w Kamienicy Sommerów przy ulicy Orlej pod N. 798 na 1m piętrze.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż w Ogrodzie Unruha zwanym pod Nr 3086 przy ulicy Wolskiej wszelkiego rodzaiu drzew Owocowych, Dzikich i Krzaków do ozdoby Alei i Klombów, Ablegrów winnych i znaczną ilość Kwiatów cebulowych prawdziwo Holenderskich, za pomierną cenę dostać można. Życzący amatorowie nabycia takowych, raczą się udać do wyż wspomnionego Ogrodu. — *Rudolf Ohm*

o Dwie mile od Warszawy są do sprzedania 60 sążni Brzozowych i Olszowych. Także 8 stogów Siana pięknego; dowiedzieć się można na Podwalu w kamienicy Giersza, Nr 500 w stancji pod Nr 3 od ulicy.

Podpisany przeniosł swe mieszkanie z Nr 799 do Nr 2247 przy ulicy Nalewki w domu Poznera. —

Kapel Ledermann.

☞ w Wczorajszym Kurjerze w kilkunastu najprzód wyszłych exemplarzach, na stronicy pierwszej w uwiadomieniu JP. Pukszty, o nowo wyszłym Kalendarzu na rok 1826, nie zło; 1 gr., lecz ma być zło. 1 gr. 15.

Teatr. w Krótce nowa Kom: Op: *Dzień w Kosi*